

Bankalardan alınan altın kredisinin dönem sonu veya geri ödeme tarihinde baz alınacak değerleme ölçüsü hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.19.02-105[265-2012/VUK-1- . . .]-1119
Tarih	22.03.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-105[265-2012/VUK-1- . . .]-1119

22/03/2012

Konu : Bankalardan alınan altın kredisinin dönem sonu veya geri ödeme tarihinde baz alınacak değerleme ölçüsü

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, kıymetli maden rafinasyonu ve alım-satımı yaptığınız, dönemler itibariyle bankalardan altın kredisi kullandığınız, altın kredisini muhasebe kayıtlarınıza intikal ettirirken kredi kullanım günündeki İstanbul Altın Borsası altın fiyatını baz aldığınız belirtilerek, kullanılan altın kredisinin dönem sonu veya geri ödeme tarihinde baz alınacak değerleme ölçüsünün ne olacağı hususunda görüş talep ettiğiniz anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 262 nci maddesinde, "Maliyet bedeli, iktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi veyahut değerinin artırılması münasebetiyle yapılan ödemelerle bunlara müteferri bilumum giderlerin toplamını ifade eder." hükmüne yer verilmiş olup anılan Kanunun 274 üncü maddesinde, emtianın, maliyet bedeliyle değerlendirileceği ifade edilmiştir.

Mezkur Kanunun 265 inci maddesinde, "Mukayyet değer, bir iktisadi kıymetin muhasebe kayıtlarında gösterilen hesap değeridir.", 285 inci maddesinde, "Borçlar mukayyet değerleriyle değerlendirir. Mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit borçlar değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır." hükümlerine yer verilmiştir.

Anılan Kanunun 289 uncu maddesinde ise, değerlendirme esasları bölümünde yazılı olmayan veyahut yazılı olup da kendi ölçüleriyle değerlendirilmesine imkân bulunmayan iktisadi kıymetlerden bina ve arazinin vergi değerleriyle, diğerlerinin ise, varsa borsa rayici, yoksa mukayyet değerleri, o da yoksa emsal bedeliyle değerlendirileceği ifade edilmiştir.

Bu kapsamda, Vergi Usul Kanununda aynı bir borç niteliğinde bulunan altın kredisinin değerlemesi konusunda özel bir hüküm bulunmamasıyla birlikte, mezkur Kanunun 289 uncu maddesine göre değerlendirme yapılabilmesi, kendi ölçüsüyle değerlendirilmesine imkân bulunmaması halinde söz konusu olacaktır. Ancak, altın kredisi işletme açısından bir borç niteliği taşıdığından değerlendirme ölçüsü olarak borçlar için belirlenen ölçünün kullanılması ve anılan Kanunun 285 inci maddesi uyarınca mukayyet değerle değerlendirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/35 No.lu Tebliğin 8 inci maddesinde, "Bankalar depo hesapları karşılığı altın, gümüş veya platin ile satın aldıkları altın, gümüş veya platinin teslimi suretiyle, yurtiçinde veya yurtdışında yerleşik gerçek veya tüzel kişi müşterilerine bankacılık mevzuatı dahilinde altın, gümüş veya platin kredisi kullanılabilmektedir. Altın, gümüş veya platin kredisi uygulamasında miktar, bu Tebliğin 5 inci maddesinde belirtilen usule göre tespit edilir.",

9 uncu maddesinde, "Altın, gümüş veya platin kredisi hesaplarına bankalarca tespit edilecek oranlar üzerinden tahakkuk ettirilecek faizler, altın, gümüş veya platin olarak hesaplarda izlenir. Bu kredi hesapları, müşteriler tarafından altın, gümüş veya platin teslimi suretiyle veya banka ile müşteri arasında varılacak anlaşmaya göre Türk Lirası veya döviz geri ödemesi yapılarak kapatılabilir.",

10 uncu maddesinde, "Altın, gümüş veya platin alış ve satış fiyatları bankalarca, serbestçe tespit edilir." hükümlerine yer verilmiştir.

Buna göre;

-Bahsi geçen Tebliğin 10 uncu maddesine göre, bankalar altın alış ve satış fiyatlarını serbestçe belirleyebildikleri için, altının İstanbul Altın Borsasındaki değerinin değil, krediyi kullandıran bankanın altın kredisi için tespit etmiş olduğu satış fiyatının esas alınması,

-Bankadan alınan altın kredisi, kredi sözleşmesine dayanan bir borç niteliği taşıdığından mukayyet değerle değerlendirilmesi, geçici vergi dönemi ve hesap dönemi sonundaki dönem için altın olarak hesaplanan faizin de mukayyet değere eklenmesi,

-Kredinin geri ödemesi sırasında mukayyet değerle geri ödeme tarihinde bankanın hesapladığı değer arasındaki farkın, gelir veya gider hesaplarına intikal ettirilmesi,

-Kredi olarak alınan altının, işletme için emtia niteliğinde olması sebebiyle aktife maliyet bedeli ile kaydedilmesi, geçici vergi dönemi sonları itibarıyla stokta bulunan fiziki altın mevcudunun maliyet bedeli ile değerlendirilmesi ve satılmadığı sürece gelir veya gider hesaplarını etkilememesi

gerekmektedir.

Ancak, Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesinin A fıkrasının 9 numaralı bendine göre, münhasıran sürekli olarak altın alım-satım ve imali ile iştigal eden mükellefler şartlara bakılmaksızın dönem sonlarında enflasyon düzeltmesi yapacakları için, kredi olarak alınıp aktifte bulunan altının da diğer altın stokları gibi dönem sonlarında enflasyon düzeltmesine tabi tutulacağı tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026